

Europese
Commissie

DE EUROPESE
UNIE IN HET
KORT

Justitie, burgerschap, grondrechten

Een Europese
rechtsruimte

Goed voor burgers en bedrijven

DE EUROPESE UNIE IN HET KORT

Deze publicatie maakt deel uit van een reeks brochures waarin wordt uitgelegd wat de EU doet op verschillende beleidsterreinen, waarom de EU daar een rol speelt, en wat de resultaten zijn.

U kunt online zien welke brochures beschikbaar zijn en ze desgewenst downloaden:

http://europa.eu/pol/index_nl.htm

Hoe de EU werkt
Europa 2020: Europa's groeistrategie
De grondleggers van de EU

Begroting
Belastingen
Buitenlands en veiligheidsbeleid
Concurrentie
Consumenten
Cultuur en audiovisuele media
De Economische en Monetaire Unie en de euro
Digitale agenda
Douane
Energie
Fraudebestrijding
Grenzen en veiligheid
Handel
Humanitaire hulp en civiele bescherming
Interne markt
Justitie, burgerschap en grondrechten ✘
Klimaatbescherming
Landbouw
Migratie en asiel
Milieu
Ondernemingen
Onderwijs, opleiding, jeugd en sport
Onderzoek en innovatie
Ontwikkeling en samenwerking
Regionaal beleid
Uitbreiding
Vervoer
Visserij en maritieme zaken
Voedselveiligheid
Volksgezondheid
Werkgelegenheid en sociale zaken

INHOUD

Waarom hebben we een doeltreffend justitieel beleid nodig? . . .	3
Hoe gaat de EU te werk?	5
Wat doet de EU?	9
Vooruitzichten: burgers mondiger maken en groei stimuleren	14
Lees meer	16

De Europese Unie in het kort: Justitie, burgerschap en grondrechten

Europese Commissie
Directoraat-generaal Communicatie
Publicaties
1049 Brussel
BELGIË

Manuscript voltooid in oktober 2013

Foto's op de omslag en bladzijde 2:
© iStockphoto.com/J.L.Bulcao

16 blz. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24104-8
doi:10.2775/75240

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2014

© Europese Unie, 2014
Reproductie toegestaan. Voor gebruik of reproductie van de foto's hebt u toestemming van de rechthebbenden nodig.

Waarom hebben we een doeltreffend justitieel beleid nodig?

In een Europa met open grenzen gaan steeds meer mensen in andere landen van de Europese Unie (EU) wonen, werken, studeren en zakendoen. De EU maakt het u gemakkelijker uw rechten uit te oefenen door het creëren van een Europese rechtsruimte. De EU zet zich in voor het wederzijds vertrouwen tussen de gerechtelijke instanties en de overheden van haar lidstaten, de wederzijdse erkenning van gerechtelijke beslissingen, de harmonisering van juridische regels, en voor minimumnormen en een gemakkelijker toegang tot de rechter op gelijke voorwaarden in de hele EU. Daarenboven wil de EU mensen en ondernemingen ten volle gebruik laten maken van de interne markt.

Praktische oplossingen

De EU wil het burgers en bedrijven makkelijker maken hun rechten uit te oefenen en praktische oplossingen bieden voor grensoverschrijdende problemen. Toch stuiten Europese burgers soms nog op obstakels wanneer ze willen gaan wonen, reizen, studeren of werken in een ander EU-land. Ook bedrijven ondervinden problemen door verschillen in contractenrecht, fiscale of consumentenwetgeving, administratieve voorschriften of regels inzake gegevensbescherming.

De EU reikt praktische oplossingen aan bij dergelijke grensoverschrijdende problemen en maakt zo alle mogelijkheden van de interne markt vrij. Zo kunt u ervan op aan dat uw rechten worden beschermd, ongeacht waar u zich bevindt in de EU. Door onnodige

Iedere burger moet van zijn rechten gebruik kunnen maken, ook in een ander EU-land.

administratieve rompslomp af te schaffen en te zorgen voor meer rechtszekerheid kan de EU ook bedrijven meer vertrouwen geven in de EU-wetgeving.

Doelstellingen

De fundamentele doelstelling van de EU in dit verband is de ontwikkeling van een echte Europese rechtsruimte, die is gebaseerd op wederzijdse erkenning en wederzijds vertrouwen. Burgers, consumenten en bedrijven moeten zeker zijn van hun rechten, ook buiten hun eigen land. Dat vereist dat de rechtsstaat, de fundamentele rechten en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht worden gerespecteerd.

Dat kan ook bijdragen tot economische groei. Op de volgende gebieden wil de EU initiatieven nemen:

Civiel recht: In een Europa met open grenzen kan het gebeuren dat u met een rechtbank in een ander EU-land te maken krijgt. De EU wil u in dergelijke gevallen helpen. Dat betekent in de praktijk een betere toegang tot de rechter, wederzijdse erkenning van uitspraken en minder verschillende procedures. EU-regels voor procedures kunnen u bijvoorbeeld helpen bij problemen zoals echtscheiding, hoederechtgeschillen of het overlijden van een gezinslid.

Sinds 1992 kunt u als EU-burger vrij reizen en kunnen bedrijven zakendoen in de hele EU. De interne markt is nog niet voltooid, omdat bedrijven en consumenten problemen ondervinden, bijvoorbeeld met verschillen in het contractenrecht, de fiscale of consumentenwetgeving en administratieve eisen. Bovendien moet de uitgebreide wetgeving die de afgelopen twintig jaar ontwikkeld is om de economische belangen van consumenten te beschermen, nog beter worden gehandhaafd en verder worden aangepast aan veranderende bedrijfsmodellen en consumptiepatronen. In deze reeks is er ook een brochure met informatie over het **consumentenbeleid** van de EU.

Strafrecht: Strafzaken hebben vaak een Europese dimensie: een criminele organisatie die in verschillende EU-landen actief is, of een verdachte die zich in een ander EU-land schuilhoudt. In dergelijke gevallen is justitiële samenwerking noodzakelijk. Dat betekent dat de bevoegde autoriteiten van verschillende landen moeten overleggen en samenwerken. Daartoe werkt de EU aan een Europese strafrechtelijke ruimte waar politie

en justitie uit de hele EU dat in het volste vertrouwen kunnen doen. Dat moet het vertrouwen van de burgers in het eerlijke verloop van de strafprocedure vergroten, vooral wat betreft de bescherming van hun rechten als zij in een ander land voor de rechtbank staan of er het slachtoffer zijn van een misdrijf.

De handel in en het gebruik van illegale drugs vormt een complex sociaal en gezondheidsprobleem dat nog steeds miljoenen mensen in de EU treft. De lidstaten en de instellingen van de EU hebben de afgelopen twee decennia een duurzame Europese aanpak ontwikkeld om dat fenomeen te bestrijden.

Grondrechten: Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie werd juridisch bindend bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Het beleid van de EU op dat gebied moet onberispelijk zijn en ervoor zorgen dat de rechten die in het Handvest zijn opgenomen, worden nageleefd. Het Handvest moet een richtsnoer zijn voor het beleid van de EU en de toepassing door de lidstaten.

EU-burgerschap: Het EU-burgerschap wordt automatisch toegekend aan de onderdanen van alle EU-landen en geeft hun een aantal extra rechten die concrete en positieve gevolgen hebben in hun dagelijks leven. De EU gaat na of de lidstaten de aan het EU-burgerschap verbonden rechten omzetten en toepassen, zoals voorgeschreven in het Verdrag, zodat alle EU-burgers die rechten ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen.

Gelijke kansen: Gelijkheid van mannen en vrouwen en non-discriminatie behoren tot de fundamentele waarden van de EU. De EU tracht discriminatie te voorkomen op grond van geslacht, ras, etnische afstamming, godsdienst, overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Zij doet dat via wetgeving en beleid op gebieden zoals werkgelegenheid en toegang tot

goederen en diensten. De EU zet zich bijvoorbeeld in om de verschillen in beloning tussen mannen en vrouwen te verkleinen en meer vrouwen in leidinggevende posities in de politiek en het bedrijfsleven te krijgen.

Verbanden met andere beleidsgebieden

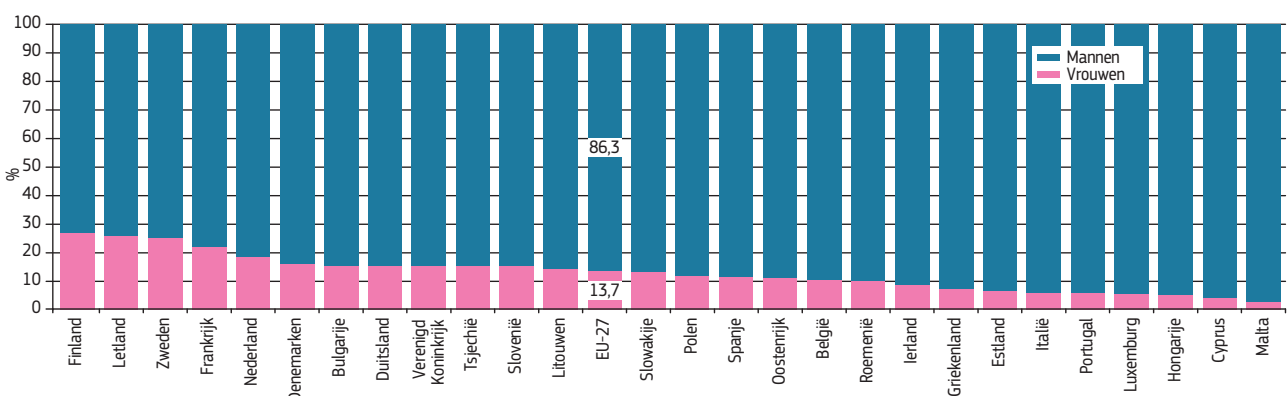
Het justitieel beleid dient zowel de burger als de economische groei en draagt bij tot **Europa 2020**, de EU-agenda voor het komende decennium.

De EU tracht er op verschillende beleidsgebieden voor te zorgen dat EU-burgers ten volle gebruik kunnen maken van hun rechten in het dagelijks leven. Het **Verslag over het EU-burgerschap 2013** bouwt verder op het **eerste verslag van 2010**. Het stelt twaalf maatregelen voor waarmee de Europese Commissie uw leven wil vergemakkelijken, vooral als u in een ander EU-land verblijft. In een **tabel** kunt u zien welke vooruitgang is geboekt bij de uitvoering van de maatregelen die in het eerste verslag waren aangekondigd.

Ondanks de successen tot nu toe is de interne markt nog niet voltooid. De EU wil daarom duidelijke regels voor consumentenrechten, handel en geschillenbeslechting, zowel op nationaal als op EU-niveau. Die bevorderen de handel tussen de EU-landen onderling en helpen ondernemingen en consumenten om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van de interne markt.

Of u in uw eigen land werkt, of elders in de EU, u hebt bepaalde minimumrechten in verband met non-discriminatie, gezondheid en veiligheid op het werk, gelijke kansen voor mannen en vrouwen, en gelijke behandeling op het werk. U hebt ook recht op een goede bescherming als consument. In haar **Europese consumentenagenda** beschrijft de Europese Commissie hoe zij de belangen van de consument in het hele EU-beleid wil verdedigen.

PERCENTAGE VROUWEN EN MANNEN IN DE BESTUURSADEN VAN DE GROOTSTE BEURSGENOTEERDE BEDRIJVEN — 2012

Bron: Europese Commissie.

Hoe gaat de EU te werk?

Het rechtskader

Het Verdrag van Lissabon is op 1 december 2009 in werking getreden. Het versterkt de democratie in de EU en stelt de EU beter in staat uw belangen te behartigen. Door de Europese burger in het centrum te plaatsen, betekende het Verdrag van Lissabon een ware revolutie voor het EU-beleid op het gebied van justitie, grondrechten en burgerschap.

De EU heeft nu ook het mandaat gekregen om strafwetgeving vast te stellen.

Bovendien is het **Handvest van de grondrechten van de Europese Unie** bindend geworden. De instellingen van de EU moeten de rechten die zijn verankerd in het Handvest, respecteren. Dat Handvest geldt ook voor de lidstaten bij de toepassing van het EU-recht.

Sinds begin 2011 is de Europese Unie ook partij bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat zo onderdeel van het EU-recht is geworden. Het is dus bindend in de hele EU.

Justitie voor de burger

Iedere burger van een lidstaat van de EU is ook EU-burger. Het EU-burgerschap vervangt het nationale burgerschap niet. Het verleent u als EU-burger extra rechten, die worden gewaarborgd door de EU-Verdragen en van groot belang zijn voor uw dagelijks leven:

- het recht om overal in de EU te kunnen reizen en wonen;
- het recht om niet te worden gediscrimineerd op grond van uw nationaliteit;
- het recht om te stemmen en zich verkiesbaar te stellen bij gemeentelijke en Europese verkiezingen in uw woonplaats, ongeacht uw nationaliteit;
- het recht om buiten de EU te worden bijgestaan door een ambassade of consulaat van een ander EU-land onder dezelfde voorwaarden als een burger van dat land;
- het recht om een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Parlement en een zaak aanhangig te maken bij de Europese Ombudsman;
- het recht om samen met andere EU-burgers een burgerinitiatief starten om te pleiten voor nieuwe EU-wetgeving.

De EU waarborgt die rechten, en probeert ervoor te zorgen dat burgers er ongehinderd gebruik van kunnen maken.

Het vrije verkeer van personen, goederen en diensten leidt onvermijdelijk tot een toename van het aantal geschillen tussen inwoners of bedrijven uit verschillende EU-landen. De EU wil daarbij helpen. Zo heeft zij ervoor gezorgd dat arresten van een burgerlijke rechtbank van een lidstaat worden erkend en uitgevoerd in alle andere lidstaten. Zij wil ook dat u zich overal in de EU even gemakkelijk als in uw eigen land tot de rechter of de overheid kunt wenden. Daarom heeft zij er de voorbije jaren voor gezorgd dat u bij gezinsconflicten meer juridische zekerheid hebt. Over verdere stappen op dat gebied wordt nog onderhandeld.

Als u in het buitenland bent, kunt u daar het slachtoffer worden van een misdrijf of kan men u verdenken of beschuldigen van een strafbaar feit. De EU werkt daarom aan minimumnormen voor strafzaken. Als verdachte in een strafzaak hebt u nu al in de hele EU wettelijk recht op informatie en op tolk- en vertaaldiensten. Dankzij een nieuwe richtlijn krijgt u ook het recht op bijstand van een advocaat vanaf het eerste politieverhoor en gedurende de hele strafprocedure. Daarnaast komt de EU op voor de rechten van de burger en voor de bescherming van slachtoffers van criminaliteit en geweld. De rechten van slachtoffers zijn grondrechten, zoals de eerbiediging van de menselijke waardigheid, privacy, gezinsleven en eigendom.

Rechten en vrijheden

Het Handvest van de grondrechten van de EU bevat de zes fundamentele rechten en vrijheden die in de EU worden beschermd.

Het gaat om:

- waardigheid
- vrijheid
- gelijkheid
- solidariteit
- burgerrechten
- gerechtigheid.

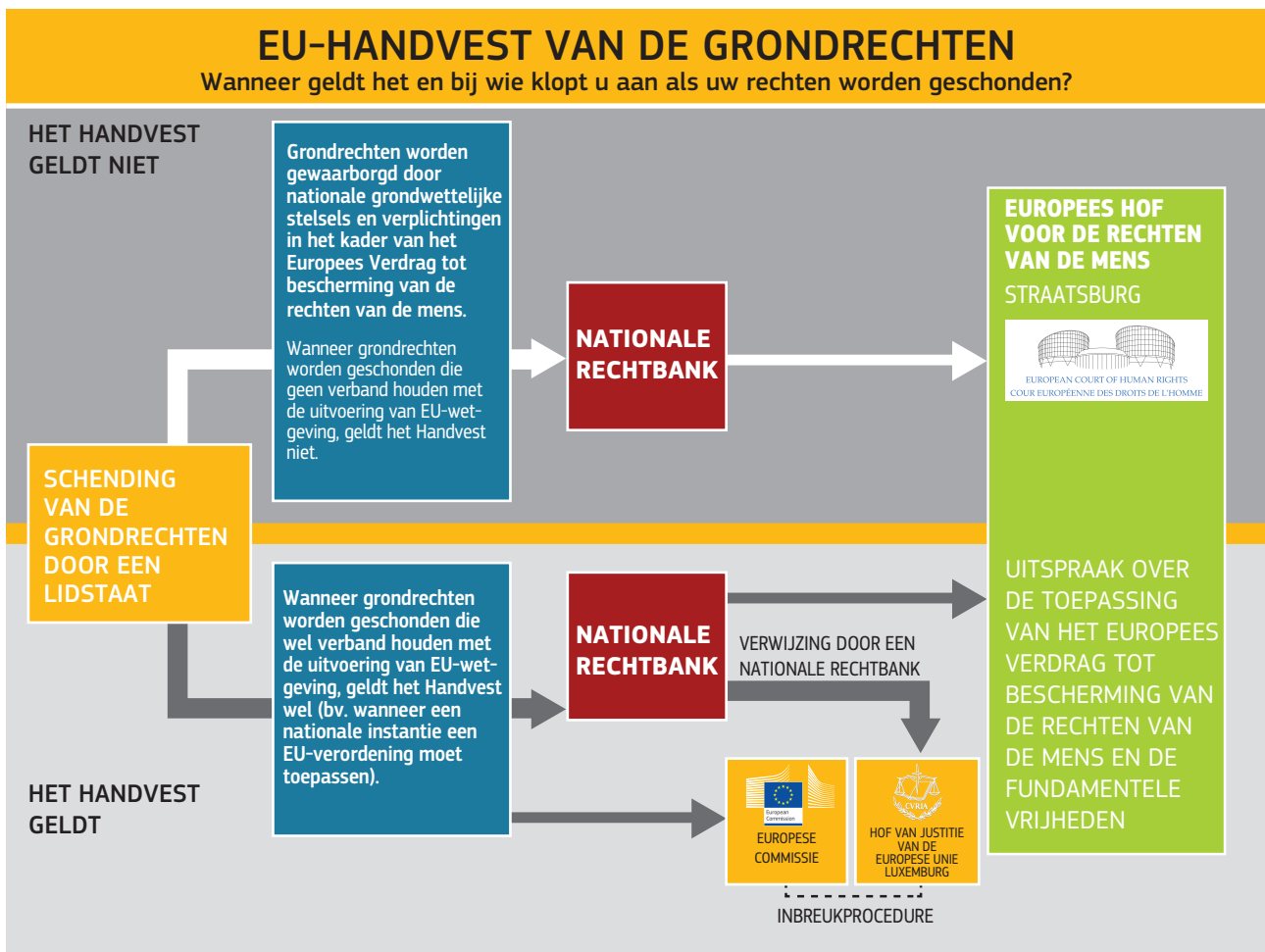
Het Handvest is afgekondigd in 2000, maar is pas wettelijk bindend geworden bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in december 2009.

EU-instellingen en nationale autoriteiten, met inbegrip van de rechtbanken, moeten het Handvest naleven bij het omzetten en toepassen van EU-wetgeving. Het Handvest breidt de bevoegdheden van de EU niet uit.

In gevallen waarin het Handvest niet van toepassing is, wordt de bescherming van de grondrechten gewaarborgd door de grondwet of grondwettelijke tradities van de EU-landen en alle internationale verdragen die zij hebben geratificeerd.

Wat moet ik doen als ik denk dat mijn grondrechten zijn geschonden? Raadpleeg het Europees e-justitieportaal

www.e-justice.eu

Gelijkheid en non-discriminatie zijn opgenomen in het Handvest. Gedurende vele jaren heeft de EU op dat gebied vooral aandacht geschonken aan het voorkomen van discriminatie op grond van nationaliteit en geslacht. Later hebben de lidstaten unaniem nieuwe bevoegdheden toegekend aan de EU om discriminatie op grond van geslacht, ras, etnische afstamming, godsdienst, overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden in de arbeidswereld. Nu is er aanvullende EU-wetgeving gekomen om te zorgen voor de gelijke behandeling van mannen en vrouwen en etnische minderheden op het gebied van de sociale zekerheid en de toegang tot goederen en diensten.

In de EU zijn strenge regels vastgesteld voor de bescherming van persoonsgegevens. Vanwege de globalisering en nieuwe technologie is begin 2012 voorgesteld die bescherming verder uit te breiden.

Justitie en economische groei

Bedrijven worden in de EU door verschillen in nationale wetten geconfronteerd met allerlei soms tegenstrijdige vereisten op het gebied van gegevensbescherming. De al vermelde hervorming van de regels voor gegevensbescherming moet niet alleen de privacy beschermen, maar bedrijven ook administratieve lasten en extra kosten besparen. Als de regels in de hele EU worden gelijkgetrokken, voelen consumenten zich veiliger bij de aankoop van goederen en diensten via internet. Alleen zo kan de e-handel ten volle bijdragen tot de noodzakelijke economische groei.

Om dezelfde reden past de Europese Commissie de EU-consumentenwetgeving aan de onlineverkoop aan, zoals onlangs nog door de richtlijn consumentenrechten die in juni 2014 in werking treedt. De 500 miljoen consumenten in Europa leveren een belangrijke bijdrage tot het economisch herstel in de EU. Om hen te beschermen, zijn er in de EU regels over onder meer oneerlijke handelspraktijken, misleidende reclame, oneerlijke contractvoorwaarden, productgaranties en etikettering.

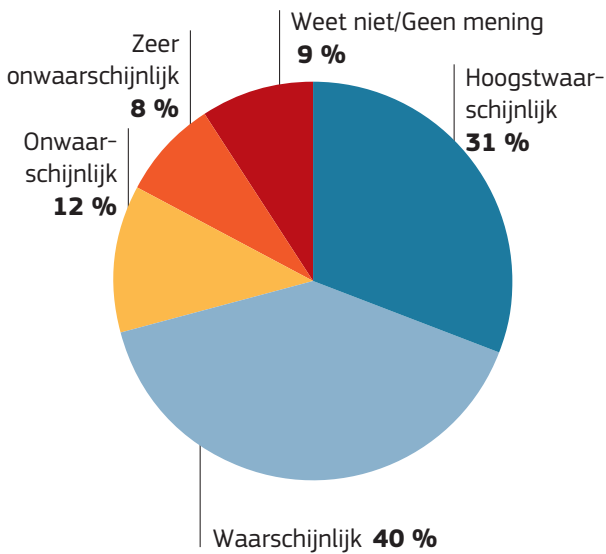
© Pavel Černoch

De Europese Commissie heeft een hervormingspakket over gegevensbescherming voorgesteld om de Europese digitale economie te stimuleren en persoonsgegevens online beter te beschermen. Bescherm je persoonsgegevens!

De EU ijvert ook voor meer goederen en diensten die zijn aangepast voor personen met een handicap, ouderen enz. Dat kan de economische groei stimuleren en bedrijven kansen geven om te opereren in de hele EU.

Er zijn nog altijd belemmeringen voor de grensoverschrijdende handel. Daarom heeft de Europese Commissie in 2011 een „gemeenschappelijk Europees kooprecht” voorgesteld met het oog op de voltooiing van de interne markt, het bevorderen van groei en het scheppen van banen. Het is de bedoeling het handelsverkeer te vereenvoudigen door gelijke regels in de hele EU. Als handelaren hun producten op basis van een Europees kooprecht aanbieden, kunnen consumenten kiezen voor een gebruikersvriendelijk Europees contract met een hoog beschermingsniveau.

UIT EEN RECENTE ENQUÊTE BLIJKT DAT BEDRIJVEN VEEL BELANGSTELLING HEBBEN VOOR EEN EUROPEES KOOPRECHT ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zou u een Europese consumentenovereenkomst gebruiken voor de verkoop van producten aan consumenten in een ander EU-land?

Zowat een miljoen kleine bedrijven ondervinden problemen met vorderingen in een ander EU-land, en jaarlijks wordt maar liefst 600 miljoen € onnodig afgeschreven omdat bedrijven afzien van dure en ingewikkelde rechtszaken in het buitenland. Daarom stelt de Europese Commissie voor een „Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen” in te voeren, waarmee schuldeisers voor het verschuldigde bedrag beslag kunnen leggen op een bankrekening van de schuldenaar. Ongeveer 220 000 bedrijven hielden er in 2010 mee op. Dat cijfer alleen al maakt duidelijk dat het absoluut noodzakelijk is om insolventies in Europa te regelen via moderne wetten en efficiënte procedures. Een moderne insolventiewet is van essentieel belang voor de financiële stabiliteit en de efficiëntie van het financieel stelsel. Het is een cruciaal onderdeel van een moderne interne markt en beperkt de risico's voor ondernemers. En als bedrijven toch moeten sluiten, kan dat op een ordelijke manier.

Een efficiënte justitie en een degelijke regelgeving kunnen de economische groei in Europa stimuleren. Uitspraken van handelsrechtbanken worden automatisch erkend in alle EU-landen, wat goed is voor het vrije verkeer. Eenvoudige en goedkope oplossingen kunnen de Europese rechtsstelsels efficiënter maken. De EU steunt bemiddeling en andere alternatieve methoden voor geschillenbeslechting als snellere en goedkopere alternatieven voor rechtszaken. Zo kunnen burgers en bedrijven hun geschillen bijleggen buiten de rechtbank om. Dat bespaart hun zowel tijd als geld. Het kan daarbij gaan om geschillen tussen ondernemingen, werkgevers en werknemers, verhuurders en huurders, of gezinnen. Die kunnen zo worden opgelost dat de relatie tussen de betrokken partijen in stand kan blijven of zelfs sterker wordt. Een dergelijk constructief resultaat kan via gerechtelijke procedures niet altijd worden bereikt. Toch is een via bemiddeling bereikte overeenkomst bindend en afdwingbaar.

Financiering

De EU subsidieert twee programma's, „Justitie” en „Rechten, gelijkheid en burgerschap”, die lopen van 2014 tot 2020 met een budget van 803 miljoen €. Beide zijn eenvoudiger en efficiënter dan eerdere programma's en zij consolideren zes bestaande financieringsprogramma's op het gebied van justitie en mensenrechten. Het programma „Justitie” gaat na of de EU-wetgeving op het gebied van burgerlijke en strafzaken doeltreffend wordt toegepast. Dat moet ervoor zorgen dat burgers en bedrijven ook in een ander EU-land toegang tot de rechtspraak hebben en het ondersteunt de EU-acties tegen drugs en criminaliteit. Het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” zorgt er mede voor dat de mensen hun rechten en vrijheden in de praktijk kunnen uitoefenen door ze meer bekendheid te geven en consequenter toe te passen in de hele EU. Het zet zich ook in voor de rechten van het kind, de gelijkheid van mannen en vrouwen en het beginsel van non-discriminatie.

Wat doet de EU?

Resultaten

Het beleid voor justitie, grondrechten en burgerschap is gebaseerd op de waarden en beginselen die de Europeanen het nauwst aan het hart liggen, zoals democratie, vrijheid, tolerantie en de rechtsstaat.

In de afgelopen vijftig jaar heeft de EU belangrijke stappen gezet in de richting van een Europese rechtsruimte. In 1968 werd de eerste overeenkomst over de rechterlijke bevoegdheid en de uitvoering van beslissingen in burgerlijke zaken en strafzaken gesloten. In de jaren zeventig bepaalde het Hof van Justitie van de Europese Unie dat gelijkheid een grondrecht is. Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is het Handvest van de grondrechten van de EU wettelijk bindend geworden voor de EU en zijn de grondrechten algemene beginselen van de EU-wetgeving. Sinds 1992 kunnen burgers en bedrijven vrij handel drijven in de hele EU. In die periode is ook wetgeving ontwikkeld om de economische belangen van de consument te beschermen. In 1993 is het Europees burgerschap officieel ingevoerd en sindsdien hebben alle Europeanen extra rechten, namelijk het recht om overal in de EU te wonen, te reizen, te studeren, te werken, van hun pensioen te genieten, te winkelen, te trouwen, gezondheidszorg te ontvangen en deel te nemen aan het democratisch proces.

Burgers

De volgende voorbeelden laten zien welke gunstige gevolgen dit beleid heeft voor het dagelijks leven van gewone mensen.

Als mensen vrij binnen de EU kunnen rondreizen, is het van belang dat zij overal toegang hebben tot de rechter. De EU-landen werken nauw samen op het gebied van justitie om ervoor te zorgen dat vonnissen uit één EU-land ook in de andere worden erkend en uitgevoerd. Dat is met name van belang in civiele procedures over echtscheiding, voogdij, alimentatie, faillissementen en schulden, wanneer de betrokkenen in verschillende landen wonen. En als u van een strafbaar feit wordt verdacht of beschuldigd, kunt u in de hele EU rekenen op een eerlijk proces.

Erkki uit Finland gaat op vakantie naar Italië en wordt daar gearresteerd. Hij heeft het recht op bijstand door een tolk en op juridisch advies in het Fins tijdens de

hele procedure in Italië. Hij krijgt ook in zijn moedertaal een lijst van zijn rechten tijdens een strafprocedure.

Opkomen voor de rechten van slachtoffers in de hele EU is een prioriteit voor Europa. Dankzij het Verdrag van Lissabon kan de EU inmiddels doeltreffende wetgeving invoeren. Om te beginnen heeft zij in alle EU-landen geldige minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van misdrijven vastgesteld. Daardoor kunnen de slachtoffers rekenen op de erkenning en het respect dat zij verdienen, en op dezelfde mate van bescherming, steun en toegang tot justitie in de hele EU, ongeacht waar in de EU zij vandaan komen of wonen.

Anna werd op straat beroofd en geslagen. Haar belager werd gepakt en zij verzamelde al haar moed om voor de rechter te getuigen. Dankzij EU-wetgeving kan Anna er zeker van zijn dat zij tijdens de procedures niet wordt geconfronteerd met de dader.

De EU zet zich al meer dan vijftig jaar in voor het principe van gelijke beloning voor gelijke of gelijkwaardige arbeid. In 1957 werd in het Verdrag van Rome de basis gelegd voor de Europese wetgeving inzake gelijke beloning.

In de jaren zeventig werkte Gabrielle Defrenne als stewardess voor de luchtvaartmaatschappij Sabena. Die betaalde haar minder dan haar mannelijke collega's die hetzelfde werk deden. Mevrouw Defrenne diende daartegen een klacht in bij het Hof van Justitie van de Europese Unie en beriep zich met succes op grond van de gelijke rechten van mannen en vrouwen. Dat is

De EU werkt aan de verbetering van de samenwerking tussen de gerechtelijke instanties in de EU-landen.

waarschijnlijk het bekendste voorbeeld van rechtstreeks afdwingbare EU-wetgeving.

Alle EU-burgers hebben recht op consulaire bijstand in landen buiten de EU waar hun eigen land niet vertegenwoordigd is. Als u dus in een ver land wordt gearresteerd, een ongeval hebt of bestolen wordt, kunt u hulp vragen bij een consulaat of ambassade van om het even welk EU-land en u zult er worden geholpen onder dezelfde voorwaarden als onderdanen van dat land. U hebt ook recht op bijstand in crisissituaties. EU-lidstaten moeten bijvoorbeeld alle EU-burgers helpen evacueren alsof het hun eigen onderdanen zijn. Op de website over **consulaire bescherming** kunt u nagaan of uw land een vertegenwoordiging heeft in het land waar u naartoe reist.

Aristoteles uit Griekenland was op zakenreis in Bangladesh en verloor er zijn paspoort. Omdat Griekenland geen ambassade in Bangladesh heeft, wist Aristoteles niet wat te doen. Op de website over consulaire bescherming zag hij dat de vertegenwoordigingen van Denemarken, Italië of Duitsland in Dhaka hem zouden kunnen helpen.

Bij het kopen van goederen en diensten in de EU hebben consumenten rechten in verband met productinformatie, **garanties**, reparaties, vervanging of terugbetaling, btw op aankopen in het buitenland en de aankoop van diensten in een ander EU-land. EU-regels maken het ook gemakkelijker om schulden in het buitenland in te vorderen.

Jean woont in Frankrijk en heeft een fiets bij een winkel in Nederland besteld, maar die is nooit aangekomen. Het geld is wel al van zijn bankrekening gegaan. Jean vindt op het Europees e-justitieportaal alle informatie en formulieren om gebruik te maken van de procedure voor geringe vorderingen (tot 2 000 €) in een ander EU-land.

De Europese Commissie stelt voor deze procedure te gebruiken voor vorderingen tot 10 000 €.

De Europese wetgeving beschermt u als u een pakketreis boekt, bijvoorbeeld indien uw touroperator failliet gaat. U hebt dan recht op terugbetaling van uw voorschot of, als u al op uw vakantiebestemming bent, op repatriëring.

In juli 2013 heeft de Europese Commissie voorgesteld de **EU-richtlijn over pakketreizen** uit 1990, een van de eerste wetten ter bescherming van Europese vakantiegangers, te moderniseren. Als u een pakketreis boekt (waarbij bijvoorbeeld vluchten, hotels en autohuur

Eenvoudiger toegang tot informatie

Het opstarten van het Europees e-justitieportaal in 2010 was maar een eerste stap in de ontwikkeling van een meertalig onlinetoegangspunt dat het leven van burgers en bedrijven in Europa makkelijker maakt.

De portaalsite is de toegangspoort tot alle juridische informatie. U kunt er alles vinden over uw rechten binnen de EU en hoe u geschillen al dan niet voor de rechter kunt beslechten. En dat in wel 23 talen!

www.e-justice.eu

worden gecombineerd), hebt u recht op alle nodige informatie voordat u tekent, moet één bedrijf aansprakelijk zijn voor alle diensten uit het pakket en wordt voor een terugreis gezorgd als de touroperator failliet gaat.

De voorgestelde modernisering heeft te maken met een ingrijpende verschuiving op de reismarkt: vakantiegangers stellen steeds vaker zelf hun vakantie samen uit het aanbod op een of meerdere websites.

Dat maakt het moeilijk de bestaande regels toe te passen. Daardoor is het vaak onduidelijk of zij op bescherming kunnen rekenen en weten handelaren niet goed wat hun verplichtingen zijn. De regels van 1990 moeten dus worden aangepast, zodat de richtlijn ook van toepassing is op de 120 miljoen consumenten die reizen op maat kopen.

De voorgestelde hervorming zorgt voor meer duidelijkheid en een betere bescherming als er iets misgaat. Voor de reisbranche zijn er ook voordelen: verouderde informatieverplichtingen (zoals de plicht om brochures te herdrukken) vallen weg en nationale regelingen voor bescherming bij insolventie worden ook in het buitenland erkend.

Als u een pakketreis boekt, hebt u recht op informatie en bijstand. Zo kunt u om schadevergoeding vragen als het hotel niet overeenstemt met wat de touroperator heeft toegezegd. In de EU worden jaarlijks ongeveer 118 miljoen pakketreizen verkocht.

David en Maria hebben een vakantie aan de Middellandse Zee geboekt. Bij aankomst in het hotel merken zij dat de kranen in de badkamer niet aangesloten zijn. Ze vragen een andere kamer, maar de receptionist verklaart dat er geen kamers vrij zijn en dat het kranenprobleem niet kan worden opgelost. Maar aangezien David en Maria een pakketreis hebben geboekt, is de touroperator op grond van de EU-regels verplicht een oplossing te vinden. David en Maria krijgen uiteindelijk een kamer in een ander hotel en kunnen zo toch nog genieten van hun vakantie in de zon.

Verlagen over het EU-burgerschap

In 2010 heeft de Europese Commissie het eerste verslag over het EU-burgerschap gepubliceerd met concrete maatregelen om het de EU-burgers makkelijker te maken om ook in een ander EU-land te trouwen, een huis te kopen, in de politiek te stappen, te gaan studeren, te werken, naar de dokter te gaan ..., noem maar op. In 2010 ging het om 25 concrete maatregelen.

In 2013 kwam de Commissie met een tweede verslag. Daarin bracht ze verslag uit over de vorderingen bij de uitvoering van de 25 maatregelen uit 2010.

CONCRETE VERBETERINGEN IN HET LEVEN VAN DE BURGER

- Een vlottere toegang tot openbare documenten. In april 2013 stelde de Europese Commissie voor om een eind te maken aan de verplichting voor burgers en bedrijven om dure, voor echt verklaarde kopieën of beëdigde vertalingen van officiële documenten in te dienen, bijvoorbeeld als ze een huis of bedrijf willen registreren, trouwen of een verblijfskaart aanvragen. Die maatregel zou burgers en bedrijven in de EU tot 330 miljoen € kunnen besparen, nog afgezien van de tijd en de rompslomp.
- Minder bureaucratie voor de ongeveer 3,5 miljoen Europeanen per jaar die een auto in een ander EU-land laten registreren. Dat heeft geleid tot een besparing van ten minste 1,5 miljard € per jaar voor bedrijven, burgers en inschrijvingsinstanties.
- Voorstellen voor snelle en goedkope buitengerechtelijke oplossingen voor geschillen tussen consumenten en bedrijven in de EU. Ook dat kan in heel Europa een kostenbesparing van ongeveer 22,5 miljard € per jaar opleveren.

Als u een buitenlandse reis boekt, kunt u overal in Europa rekenen op bescherming.

- Gebruiksvriendelijke informatie voor burgers over hun rechten in de EU via de online-informatiekanalen Europe Direct en Uw Europa.

In het verslag over het EU-burgerschap van 2013 kwam de Europese Commissie met extra maatregelen om voort te bouwen op de successen van de voorgaande jaren. Ditmaal ging het om twaalf concrete acties op zes gebieden.

Die zes gebieden zijn:

- belemmeringen voor wie in een ander EU-land werk of stage heeft gevonden;
- bureaucratie;
- bescherming van kwetsbare groepen;
- belemmeringen voor aankopen in het buitenland;
- voorlichting;
- de betrokkenheid van de burger bij de democratie.

Op die gebieden zouden twaalf concrete maatregelen worden genomen:

1. Onderzoeken of werkloosheidsuitkeringen langer dan de verplichte drie maanden kunnen worden uitbetaald aan wie in een ander EU-land woont. Dat kan het makkelijker maken om daar werk te zoeken.
2. Een kwaliteitskader voor stages ontwikkelen en Eures, de EU-vacaturebank, moderniseren.
3. Oplossingen voor EU-burgers met identiteits- en verblijfsdocumenten uit een ander EU-land, inclusief een facultatief EU-standaarddocument.
4. De belastingproblemen verminderen voor wie in een ander EU-land gaat wonen of werken. Er ontstaan namelijk nogal wat problemen door uiteenlopende belastingregels, soms zelfs een dubbele heffing.
5. De erkenning van controlecertificaten vereenvoudigen, zodat het voor iedereen makkelijker en veiliger wordt om met de auto naar een ander EU-land te gaan.

6. Werken aan een overal in de EU erkende gehandicaptenkaart (vooral voor vervoer, toerisme, cultuur en vrije tijd).
7. De rechten versterken van verdachten of beklaagden in strafprocedures, rekening houdend met de situatie van kinderen en kwetsbare burgers.
8. De Europese procedure voor geringe vorderingen herzien zodat geschillen over aankopen in een ander EU-land makkelijker kunnen worden opgelost.
9. Een model ontwikkelen voor productbeschrijvingen om online-informatie over digitale producten duidelijker en vergelijkbaarder te maken.
10. Zorgen dat lokale overheden instrumenten krijgen om het recht op vrij verkeer van EU-burgers ten volle te kunnen toepassen.
11. Iedereen wiens rechten zijn geschonden duidelijk de weg wijzen via een gebruiksvriendelijke centrale website op europa.eu.
12. De Commissie zal:
 - de Europese burgers meer bewustmaken van hun rechten als EU-burger met een handboek waarin die rechten duidelijk worden uitgelegd;
 - constructieve oplossingen aandragen om EU-burgers die in een ander EU-land wonen, het kiesrecht bij nationale verkiezingen in hun eigen land te waarborgen;
 - manieren verkennen om de Europese publieke ruimte te versterken en te ontwikkelen, op basis van bestaande nationale en Europese structuren, om een einde te maken aan de huidige versnippering van de publieke opinie langs nationale grenzen.

Het verslag over het EU-burgerschap van 2013 is een van de belangrijkste publicaties in het Europees Jaar van de burgers. Het is gebaseerd op bijdragen van burgers die zijn verzameld door een brede openbare raadpleging met onder andere een online-enquête, Eurobarometer-enquêtes over het EU-burgerschap en het kiesrecht, conferenties met maatschappelijke organisaties en andere instellingen, bijeenkomsten van deskundigen en de zogenoemde burgerdialogen. Tijdens het volledige Europees Jaar van de burger, tot aan de Europese verkiezingen in 2014, dient dat rapport als basis voor debat.

Ondernemingen

Hier volgen enkele voorbeelden die laten zien dat het EU-justitiebeleid wel degelijk positieve gevolgen heeft gehad voor het bedrijfsleven.

Justitiële samenwerking tussen EU-landen in civiele en handelszaken geeft de interne markt van de EU een solide juridische basis. De huidige EU-wetgeving regelt de jurisdictie in civiele en handelszaken, en maakt dus

duidelijk welke rechtbank bevoegd is in grensoverschrijdende geschillen, welke wetgeving van toepassing is en hoe een vonnis van een rechter in het ene EU-land worden erkend, uitgevoerd in een ander EU-land. Een hervorming van de bestaande regels waardoor vonnissen automatisch in elk EU-land worden erkend, kan bedrijven — met name het midden- en kleinbedrijf — veel tijd en geld besparen.

[Een bedrijf in Frankrijk sluit een contract met een bedrijf in Polen waarin zij de rechtbank van Warschau aanwijzen om eventuele geschillen te beslechten. De EU-regels garanderen dat ieder vonnis van de rechtbank van Warschau moet worden nageleefd, zelfs als het gebouw wordt opgetrokken in Parijs, en dat de beslissing van de Poolse rechtbank overal in de EU, dus ook in Frankrijk, wordt erkend en moet worden nageleefd.](#)

Om de interne markt zo vlot mogelijk te laten werken, zijn er Europese procedures om schulden in het buitenland makkelijker te incasseren. Het Europees betalingsbevel helpt bij dergelijke schuldvorderingen en maakt gebruik van standaardformulieren. De procedure voor niet-betwiste geldvorderingen in civiele en handelszaken met een ander EU-land wordt zo eenvoudiger, sneller en goedkoper. Het Europees betalingsbevel wordt erkend en ten uitvoer gelegd in alle EU-landen behalve Denemarken, zonder dat er een verklaring van uitvoerbaarheid nodig is.

[Een Oostenrijkse sportgokfirma werkte samen met een Italiaanse firma met lokale gokkantoren. Die Italiaanse firma stuurde de inzet door naar het Oostenrijkse bedrijf. Toen het contract afliep, besefte de Oostenrijkse onderneming dat het Italiaanse bedrijf haar nog een grote som geld schuldig was. De Oostenrijkse onderneming stapte naar de Oostenrijkse rechter die daarop een Europees betalingsbevel uitvaardigde.](#)

Europese regels over oneerlijke handelspraktijken moeten de eerlijke concurrentie vrijwaren en bevorderen. De EU-wetgeving zorgt ervoor dat de consument niet wordt misleid of blootgesteld aan agressieve marketing, en dat alle informatie van handelaren in de EU duidelijk, nauwkeurig en onderbouwd is. De regels zorgen voor harmonisatie en wederzijdse erkenning tussen lidstaten, waardoor belemmeringen voor het vrij verkeer verdwijnen. Bedrijven mogen hun producten en diensten aanbieden aan alle consumenten overal in de EU, net zoals ze dat in eigen land mogen doen.

[Een klein bedrijf in Ierland is gespecialiseerd in zelf-gemaakte natuurlijke wellnessproducten die vooral populair zijn bij Franse en Duitse toeristen. Vaak vroegen die toeristen of het bedrijf de producten per post kon opsturen. De directeur wilde reclame gaan maken en zijn producten rechtstreeks in Frankrijk en Duitsland verkopen, eventueel via zijn website, maar hij had geen](#)

idee van de regels in die landen, en dus maakte hij zich zorgen over mogelijke juridische problemen. Dankzij de EU-regels hoeven bedrijven minder uit te geven aan juridisch advies over reclame- en marketingregels, en kunnen ze hun producten overal in de EU afzetten.

Een beter leven voor de Roma in Europa

De Roma — Europa's grootste etnische minderheid — maken al eeuwenlang deel uit van Europa, maar zijn vaak het slachtoffer van vooroordelen, onverdraagzaamheid, discriminatie en uitsluiting.

De Roma in Europa leven in aanzienlijk slechtere sociaaleconomische omstandigheden dan de rest van de bevolking. Enkele voorbeelden:

- Slechts 42 % van de Romakinderen maakt de basisschool af, in vergelijking met een EU-gemiddelde van 97,5 %.
- Hun arbeidsparticipatiegraad is lager en zij worden sterker gediscrimineerd.
- Vaak hebben zij geen toegang tot essentiële voorzieningen zoals stromend water en elektriciteit.
- De levensverwachting voor Roma ligt tien jaar onder het gemiddelde in de EU.

De EU-lidstaten en de Europese instellingen zijn samen verantwoordelijk voor de verbetering van de sociale integratie van de Roma. Zij moeten daarvoor gebruikmaken van alle middelen waarover ze beschikken. Een EU-kader, dat loopt tot 2020, helpt de lidstaten om iets concreets te verbeteren in het leven van de Roma.

In 2013 heeft de Europese Commissie de EU-landen opgeroepen om hun afspraken na te komen: ze moeten de gelijke behandeling garanderen en de economische en sociale integratie van de tien tot twaalf miljoen Roma in Europa bevorderen. De oproep kwam na het voortgangsverslag van de Commissie over deze kwestie waaruit bleek dat de lidstaten nog niet genoeg hadden gedaan voor de Roma binnen het **EU-kader voor de nationale strategieën voor integratie van de Roma**.

In het voortgangsverslag stond dat veel lidstaten hun inspanningen voor integratie van de Roma beter coördineren en de dialoog hebben versterkt met de lokale en regionale overheden. Toch kan er nog veel worden verbeterd aan de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties en de monitoring en evaluatie

© Sebastian Dudal/Fotolia

We hebben efficiënte wettelijke procedures nodig om bedrijven te laten groeien.

van de resultaten. Volgens het verslag hebben de meeste lidstaten voor de uitvoering van hun strategie ook onvoldoende middelen op hun nationale begroting uitgetrokken. Verder zouden de overheden meer moeten doen om discriminatie te bestrijden en de sociale en economische voordelen van integratie van de Roma duidelijk te maken.

Naast de kritiek heeft het verslag ook aandacht voor geslaagde maatregelen, zoals het actieplan voor de integratie van de Roma van de regionale overheid van Berlijn, de samenwerking tussen nationale en lokale instanties in Frankrijk, en inspanningen in Bulgarije om EU-geld beter te besteden. Hongarije heeft een robuust systeem op poten gezet om de uitvoering van zijn nationale strategie te volgen, Spanje heeft 158 politiebeambten opgeleid om etnische discriminatie aan te pakken, en Roemenië heeft 15 000 plaatsen vrijgemaakt voor Romakinderen op scholen, aan universiteiten en in beroepsopleidingen.

De voordelen van integratie

De Roma maken een steeds groter deel uit van de bevolking in de werkende leeftijd: hun gemiddelde leeftijd is 25 jaar, terwijl het EU-gemiddelde 40 jaar is. Volgens onderzoek van de Wereldbank zou volledige integratie van de Roma voor sommige landen economische voordelen van jaarlijks zo'n half miljard € kunnen opleveren door grotere productiviteit, lagere uitkeringen en hoge belastingopbrengsten.

Vooruitzichten: burgers mondiger maken en groei stimuleren

Het dagelijks leven van de EU-burgers verbeteren, dat gaat niet van de ene dag op de andere. In haar verslagen over het EU-burgerschap stelt de EU concrete maatregelen voor om de resterende obstakels voor de Europese rechtsruimte uit de weg te ruimen. Een interne markt voor de burger betekent ook dat de bureaucratische hinderpalen voor het vrije verkeer moeten worden weggewerkt. Daarom heeft de EU onder andere voorgesteld om de procedures voor de erkenning van documenten over de burgerlijke stand in het buitenland makkelijker te maken. Verder zal de EU verdachten en beklagden meer rechten geven. De EU besteedt bijzondere aandacht aan kwetsbare groepen in de samenleving, en steunt EU-landen om de sociale en economische integratie van de Roma te bevorderen.

Consumentenvertrouwen is essentieel voor het stimuleren van de vraag en het herstel van de groei. Maar dat vertrouwen komt er pas als de consumentenrechten worden beschermd. Consumenten en bedrijven moeten profiteren van de recentste digitale ontwikkelingen; daarom zal de EU ervoor zorgen dat persoonsgegevens online veilig zijn. De kosten en de bureaucratie voor bedrijven worden verminderd. Ondernemers worden verlost van de juridische lappendeken en krijgen duidelijke wettelijke regels. Om het bedrijfsklimaat nog gunstiger te maken, pleit de EU voor alternatieve geschillenbeslechting tussen ondernemingen, een strengere aanpak van misleidende en oneerlijke vergelijkende reclame, en modernisering van de insolventiewetgeving. Ook ijvert ze voor de inbeslagneming van crimineel vermogen, strengere sancties tegen vervalsing van de euro, en een betere bescherming van de financiële belangen van de EU via het strafrecht. De toekomstige Europese

Een van de belangrijkste zaken voor de EU is de versterking van de rechten van de burger.

© Chaos — Fotolia

openbare aanklager moet zorgen voor een doeltreffend, gecoördineerd onderzoek en vervolging, zodat de fraude ten koste van de EU-begroting niet onbestraft blijft. De EU blijft vechten tegen drugshandel en wil daarom duidelijker vastleggen welke feiten strafbaar zijn en welke straffen daarop staan. Tegelijk pakt ze de snelle opkomst van nieuwe psychoactieve stoffen aan.

Strengere EU-wetgeving tegen discriminatie en een strikte handhaving daarvan in alle EU-landen behoren tot de belangrijkste doelstellingen. De EU streeft ernaar om iedereen optimaal te laten profiteren van de interne markt. Iedereen moet dus kunnen wonen en werken waar hij wil, zonder discriminatie op grond van geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Zo zet de EU zich in om de loonkloof tussen mannen en vrouwen te verminderen, om meer vrouwen in de raden van bestuur van beursgenoteerde ondernemingen te krijgen, en om het „glazen plafond” te slechten dat de professionele mogelijkheden van vrouwen blijft belemmeren.

Consumenten en bedrijven kunnen pas echt profiteren van de gemeenschappelijke markt als ze in alle EU-landen gemakkelijk en op gelijke voet toegang krijgen tot de rechter. Daarom zijn er Europese regels nodig. Maar ook de EU-landen zelf worden aangemoedigd om hun rechtsstelsels nog efficiënter te maken, ook met het oog op hun economisch herstelprogramma.

Een onafhankelijke rechtspraak en eerbiediging van de rechtsstaat zijn twee van de fundamentele waarden waarop de Europese Unie is gebouwd. Die waarden liggen ook aan de basis van de EU en moeten worden gerespecteerd in alle 28 lidstaten van de EU. De Europese rechtsruimte is gebaseerd op wederzijdse erkenning en wederzijds vertrouwen. Vertrouwen in elkaars rechtsstelsels en elkaars autoriteiten. Een efficiënte en betrouwbare justitie werpt ook in economisch opzicht haar vruchten af. Vertrouwen in de rechtsstaat geeft immers het vertrouwen om te investeren in die economie. In de context van het **Europees semester** kan de Europese Commissie de economische en sociale ontwikkelingen in een lidstaat meten en iken, en de efficiëntie van het openbaar bestuur beoordelen.

In 2013 kwam de EU met een nieuw instrument: het „EU-scorebord voor justitie”, tegelijk een middel om efficiënte rechtsstelsels in de Europese Unie te bevorderen en zo de economische groei een duw in de

rug te geven. Het biedt objectieve, betrouwbare en vergelijkbare gegevens over de werking van het rechtssysteem in de 28 lidstaten van de EU. Het verbeteren van de kwaliteit, onafhankelijkheid en efficiëntie van de rechterlijke macht maakt al deel uit van het Europees semester, de strategie om het economisch beleid te coördineren, waarmee de EU een gezonde voedingsbodem wil leggen voor het herstel van de groei en werkgelegenheid.

„Een onafhankelijke en efficiënte rechterlijke macht maakt een land ongetwijfeld een stuk aantrekkelijker als plek voor investeringen en om zaken te doen”, aldus Viviane Reding, EU-commissaris voor Justitie. „Daarom zijn voorspelbare, tijdige en uitvoerbare rechterlijke beslissingen belangrijk en vormen gerechtelijke hervormingen een belangrijk structureel onderdeel van de economische strategie van de EU. Het nieuwe EU-scorebord voor justitie kan ons tijdig waarschuwen en de EU en haar lidstaten helpen om justitie efficiënter te maken, allemaal ten dienste van onze burgers en bedrijven.”

Wat leert ons het eerste EU-scorebord voor justitie?

- De duur van gerechtelijke procedures varieert aanzienlijk per lidstaat; in sommige landen is die tweemaal zo lang als in de meeste andere. Problemen kunnen verergeren als zaken langzaam worden afgehandeld en het aantal lopende zaken zich opstapelt.
- Toezicht en evaluatie komen de snelheid en kwaliteit van de rechtspleging ten goede. De meeste lidstaten hebben een uitgebreid toezichtstelsel, maar sommige landen lopen achterop.
- Alternatieve vormen van geschillenbeslechting, zoals bemiddeling, kunnen de werklust van de rechtbanken verminderen. Die alternatieven zouden dan ook meer moeten worden ingezet.
- Ook de perceptie van de onafhankelijkheid van justitie varieert sterk. Hoewel verschillende lidstaten wereldwijd in de top tien staan, blijkt dat in bepaalde lidstaten ondernemers bitter weinig vertrouwen hebben in de onafhankelijkheid van het rechtssysteem.

In mei 2013 kwam de Commissie met „landenspecifieke aanbevelingen” die op de Europese Raad van juni door de EU-leiders werden bekrachtigd. Die aanbevelingen vormen een onderdeel van het jaarlijkse proces van het Europees semester. De aanbevelingen betroffen ook enkele punten die al op het EU-scorebord voor justitie waren geplaatst.

- Tien lidstaten kregen de aanbeveling om hun rechtssysteem te verbeteren (onafhankelijkheid, kwaliteit, efficiëntie en insolventieregels): Bulgarije, Spanje, Italië, Letland, Hongarije, Malta, Polen, Roemenië, Slovenië en Slowakije. Ze waren gebaseerd op een gedetailleerde analyse van de situatie in elk land en gaven de regeringen aanwijzingen hoe ze in 2013-2014 hun groeipotentieel konden stimuleren, hun concurrentievermogen konden vergroten en banen konden creëren.
- Dertien lidstaten moesten meer werk maken van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen (kinderopvang, loonkloof, pensioenloof, pensioenleeftijden en fiscale lasten voor tweeverdieners). Het betrof Bulgarije, Tsjechië, Estland, Duitsland, Italië, Hongarije, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Roemenië, Slowakije en het Verenigd Koninkrijk.
- Vijf landen kregen de aanbeveling om de situatie van de Roma en Romakinderen te verbeteren, namelijk Bulgarije, Tsjechië, Hongarije, Roemenië en Slowakije.
- Naar drie lidstaten ging een aanbeveling uit om het gehandicaptenbeleid te verbeteren. Dat gold voor Estland, Nederland en Slovenië.

Voor alle details kunt u de **volledige lijst van specifieke aanbevelingen per land** bekijken.

De lidstaten moeten die beleidsrichtsnoeren opnemen in hun jaarlijkse begroting en andere wetgeving.

Op basis van het scorebord, en in de context van het Europees semester, nodigt de Europese Commissie de lidstaten, het Europees Parlement en alle belanghebbenden uit voor een open dialoog over de vraag hoe we de nationale rechtssystemen in de EU nog meer kunnen verbeteren. Op de Raad van ministers van Justitie in maart 2013 zijn inleidende gesprekken gehouden over de mogelijke bijdrage van een efficiënte rechtspraak aan economische groei. In het laatste kwartaal van 2013 heeft de Commissie het startsein gegeven voor een breed debat over de rol van justitie in de EU.

Lees meer

- ▶ **Het volledige justitiebeleid:** ec.europa.eu/justice/
- ▶ **Volg ons op Facebook:** www.facebook.com/EUJustice
- ▶ **Volg ons op Twitter:** https://twitter.com/EU_Justice
- ▶ **Rechtsstelsels en toegang tot de rechter in alle EU-landen, in 23 talen:** www.e-justice.eu
- ▶ **Consulaten en ambassades van EU-landen buiten de EU:** ec.europa.eu/consularprotection/
- ▶ **Hulp en advies voor EU-onderdanen en hun gezin over reizen, werken, pensioen, onderwijs, gezondheidszorg, verblijf, de auto enz.:** http://europa.eu/youreurope/citizens/index_nl.htm
- ▶ **Praktische gids voor zakendoen in Europa:** http://europa.eu/youreurope/business/index_nl.htm
- ▶ **Website over de rechten van het kind voor kinderen en tieners met games, video's en korte artikels die hun heel wat bijbrengen over hun rechten en hoe de EU die rechten beschermt:** <http://ec.europa.eu/O-18/>
- ▶ **Vragen over de Europese Unie?**
Europe Direct kan u helpen: 00 800 6 7 8 9 10 11
<http://europedirect.europa.eu>

